

Spółdzielcza Grupa Bankowa

**Ujawnienie informacji Banku Spółdzielczego w Tczewie
wg stanu na 31 grudnia 2016r**

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp.....	3
II.	Informacje ogólne o Banku.....	3
III.	Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem.....	4
IV.	Fundusze własne.....	5
V.	Wymogi kapitałowe.....	8
VI.	Ryzyko kredytowe.....	10
VII.	Techniki redukcji ryzyka kredytowego.....	14
VIII.	Ekspozycje na ryzyko rynkowe.....	15
IX.	Ryzyko operacyjne.....	15
X.	Ekspozycje kapitałowe.....	16
XI.	Ryzyko stopy procentowej.....	17
XII.	Polityka w zakresie wynagrodzeń.....	18
XIII.	Ryzyko płynności.....	20
XIV.	Spełnienie przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art.22 aa Ustawy Prawo Bankowe.....	27
XV.	Dźwignia finansowa.....	27
XVI.	System kontroli wewnętrznej.....	28
XVII.	Aktywa obciążone i aktywa wolne od obciążeń.....	29
	Załącznik nr 1 Informacja o Strategii i celach zarządzania ryzykiem.....	32
	Załącznik nr 2 Oświadczenie Zarządu.....	40
	Załącznik nr 3 Informacja na temat profilu ryzyka.....	41
	Załącznik nr 4 Zasady stosowania technik redukcji (ograniczania) ryzyka kredytowego....	44

I. Wstęp

1. Bank Spółdzielczy w Tczewie zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2016 r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji nie uznał informacji za nieistotne, zastrzeżone lub poufne, od ujawnienia których by odstąpił.
3. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych, z wyjątkiem sytuacji, gdzie zastosowano inną miarę szczegółowo opisaną przy prezentowanych danych.

Informacje prezentowane są w formie papierowej w Centrali Banku w pokoju administracyjnym w godzinach od 9.00 do 12.00 w każdy wtorek w zbiorze dokumentów pt. „Ujawnienie informacji Banku Spółdzielczego w Tczewie według stanu na 31 grudnia 2016 roku, a także na stronie internetowej www.bstczew.pl.

4. Termin pokrywa się z terminem publikacji sprawozdań finansowych.

II. Informacje ogólne o Banku

1. Bank Spółdzielczy w Tczewie działa od dnia 06 września 1906 roku. Siedziba Banku mieści się w Tczewie przy ul. Ignacego Paderewskiego 1. Bank wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Krajowy Rejestr Sądowy (KRS) pod numerem 0000080538. Bankowi Spółdzielczemu w Tczewie nadano numer statystyczny REGON 000496188 oraz Numer Informacji Podatkowej (NIP) 593-010-24-24.
2. Bank Spółdzielczy w Tczewie zrzeszony jest w SGB-Banku S.A. w Poznaniu.
3. Bank Spółdzielczy w Tczewie jest spółdzielnią w rozumieniu Ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze (z późn. zmianami) oraz Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku (z późn. zmianami) o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.
4. W 2016 roku Bank Spółdzielczy w Tczewie prowadził działalność w ramach następującej struktury organizacyjnej:
 - Jednostka Macierzysta Tczew ul. Ignacego Paderewskiego 1,
 - Oddział Żukowo ul. Kościarska 9,
 - Filia nr 1 Tczew ul. Wyszyńskiego 3,
 - Filia nr 2 Tczew ul. Żwirki 49,
 - Filia nr 4 Tczew ul. Lecha 12,
 - Filia nr 5 Tczew ul. Jedności Narodu 6,
 - Filia nr 7 Tczew ul. Pomorska 1,
 - Filia Miłobądz ul. Pamięci Narodowej 10,
 - Filia Subkowy ul. Wybickiego 19,
 - Filia Turze ul. Poczta 11,

- Filia Żukowo ul. Gdańska 52,
 - Filia Żukowo ul. Gdańska 38,
 - Filia Żukowo ul. Książąt Pomorskich 1,
 - Filia Chwaszczyno ul. Oliwska 56,
 - Filia Banino ul. Klonowa 25,
 - Filia Kartuzy ul. Piłsudskiego 12,
 - Filia Gdańsk ul. Ogarna 15C/19,
 - Filia Gdynia ul. Legionów 102.
5. Bank Spółdzielczy w Tczewie na dzień 31.12.2016r roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Tczewie” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii Banku Spółdzielczego w Tczewie na lata 2012-2016” i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji, przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Tczewie” jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. „Strategią zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Tczewie”, „Zasadami w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku”.
3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informację dotyczącą:
 - strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
 - struktury organizacyjnej zarządzania ryzykiem;
 - celów strategicznych oraz polityki w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka;
 - zakresu i rodzaju raportowania i pomiaru ryzyka;
 - zasad polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka
 zawarte są w **Załączniku nr 1** do niniejszego dokumentu.
6. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku zawarte jest w **Załączniku nr 2**.
7. Informacja na temat ryzyka, w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Tczewie”. Raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami ilościowymi na dzień ogłoszenia informacji zawarty jest w **Załączniku nr 3**.

8. Ponadto w zakresie systemu zarządzania Bank informuje, że:
- 1) Zarząd Banku składa się z trzech stanowisk.
 - 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając zgodnie ze Statutem Banku, biorąc pod uwagę wyniki uprzedniej oceny kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Procedurą oceny kwalifikacji Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Tczewie”. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku, biorąc pod uwagę wyniki oceny uprzedniej jak kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata, oceny następczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z „Procedurą oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Tczewie”.
 - 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
 - 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
 - 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją „System Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Tczewie”, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

IV. Fundusze własne

Fundusze własne Banku obejmują:

1. Kapitał Tier I;
2. Kapitał Tier II.

Kapitał Tier I Banku obejmuje:

1. Kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - 1) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów przejściowych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:
 - a) podstawą obliczeń do wyznaczenia podstawy amortyzacji jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12.2011 r.;
 - b) kwota, o której mowa w pkt a), jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013;
 - c) każdego roku, począwszy od początku 2014 r., podstawa amortyzacji jest umniejszana (amortyzowana) o wartość stanowiącą iloczyn podstawy amortyzacji oraz ustalonej przez KNF stawki amortyzacji wynoszącej w kolejnych latach odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015 r. do 2021 r. oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 r.;
 - d) jeżeli w kolejnych - po roku 2013 - latach miały miejsce dalsze pomniejszenia podstawy amortyzacji, to za każdym razem, ustalana jest nowa podstawa amortyzacji poprzez odjęcie od podstawy amortyzacji wyznaczonej zgodnie z pkt a) – b) kwoty tych pomniejszeń; nowa podstawa amortyzacji obowiązuje od daty dokonanego pomniejszenia;
 - e) Bank do umniejszania funduszy w trakcie 2016 roku stosował amortyzację dzienną.
 - 2) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane

- obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
- 3) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody KNF,
 - 4) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
 - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
 - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
 - 5) kapitał rezerwowy,
 - 6) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
 - 7) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I:
 - (ze znakiem minus) określoną wartość procentową¹ funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego; (ze znakiem minus – co oznacza, że Bank usuwa z funduszy) określoną wartość procentową² zysków z wyceny instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
2. Pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
- 1) określona wartość procentowa² wartości niematerialnych i prawnych wyceniona według wartości bilansowej,
 - 2) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku
 - 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - 4) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - 5) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
 - 6) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
 - 7) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
 - 8) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości wycenionych według wartości godziwej;
3. Kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,
 - 2) w ramach korekt okresu przejściowego – obligacje zaliczone do funduszy własnych Banku na podstawie Uchwały KNF nr 314/2009 z dnia 14 października 2009 r. w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych banku;
4. Pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
- 1) określona wartość procentowa wartości niematerialnych i prawnych wyceniona według wartości bilansowej;
 - 2) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,

¹ W 2016 roku – 40%

² W 2016 roku – 60%

- 4) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
- 5) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.

Kapitał Tier II Banku obejmuje:

1. Instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
2. Pożyczki podporządkowane;
3. Rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem;
4. Pomniejszenia kapitału Tier II:
 - 1) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - 2) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

FUNDUSZE WŁASNE BANKU na 31.12.2016 r.

Pozycje wypełnione przez Bank, ograniczono do pozycji niezerowych celem większej przejrzystości ujawnianych danych:

		Kwota w dniu ujawnienia (w tys.zł)	Odniesienie do CRR
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I: Instrumenty i kapitały rezerwowe			
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	418	Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	30.735	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1.900	Art. 26 ust. 1 lit. f)
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I: Korekty regulacyjne			
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-50	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-58	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-108	
29	Kapitał podstawowy Tier I	32.945	
KAPITAŁ TIER II: Instrumenty i rezerwy			
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	550	Art. 62 lit c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	550	
KAPITAŁ TIER II: Korekty regulacyjne			
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-	

58	Kapitał Tier II	550	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	33.495	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	188.920	
Współczynniki i bufory kapitałowe			
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,39	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,39	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,65	Art. 92 ust. 2 lit. c)

V. Wymogi kapitałowe

1. Skrótowy opis stosowanej przez Bank metody szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej rozumiany jako stopień pokrycia kapitału wewnętrznego funduszami własnymi

Bank Spółdzielczy w Tczewie prowadzi wewnątrzbankowy proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), na który składają się:

- 1) określenie polityki zarządzania ryzykiem i kapitałem,
- 2) identyfikacja wszystkich rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i określenie istotnych rodzajów ryzyka,
- 3) kwantyfikacja i agregacja ryzyka,
- 4) oszacowanie oraz alokacja kapitału wewnętrznego,
- 5) monitoring i kontrola ryzyka oraz kapitału wewnętrznego.

Punktem wyjściowym do ustalenia kapitału wewnętrznego dla ryzyk objętych kapitałem regulacyjnym, jest także kapitał regulacyjny:

- 1) na ryzyko kredytowe obliczony według metody standardowej,
- 2) na ryzyko walutowe (rynkowe) obliczony według metody podstawowej,
- 3) na ryzyko operacyjne obliczony według metody wskaźnika bazowego.

Bank Spółdzielczy w Tczewie oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne ryzyka uznane za istotne:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko operacyjne,
- 3) ryzyko walutowe,
- 4) ryzyko koncentracji,
- 5) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 6) ryzyko płynności,
- 7) ryzyko kapitałowe

Uznane za istotne ryzyko braku zgodności Bank pokrywa wewnętrznym wymogiem kapitałowym obliczonym dla ryzyka operacyjnego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne ryzyka Bank przyjmuje następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może pojawić się w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;

- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt. 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na dany rok obrotowy,
 - b) poziom współczynnika wypłacalności,
 - c) plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt.4.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega weryfikacji oraz zatwierdzeniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku co najmniej raz w roku.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy Banku Spółdzielczego w Tczewie na 31.12.2016 rok (w tys. zł):

L.p.	Poszczególne rodzaje ryzyka	Wymóg kapitałowy		Wewnętrzny wymóg kapitałowy
		Regulacyjny	Dodatkowy	
1	Ryzyko kredytowe	15 114	7 129	22 243
2	Ryzyko walutowe	0	0	0
3	Ryzyko operacyjne	2 011	0	2 011
4	Ryzyko koncentracji	0	0	0
5	Ryzyko stopy procentowej	0	3 316	3 316
6	Ryzyko płynności	0	0	0
	RAZEM	17 125	10 445	27 570

Współczynniki kapitałowe Banku Spółdzielczego w Tczewie na 31.12.2016 rok:

Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1	15,39%
Współczynnik kapitału Tier 1	15,39%
Łączny współczynnik kapitałowy	15,65%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	9,72%

2. **Rezultaty przeprowadzonego przez KNF Badania i Oceny Nadzorczej oraz dodatkowych wymogów kapitałowych do utworzenia, będących wynikiem przeprowadzonej oceny – nie dotyczy.**
3. **Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem - 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji.**

Lp.	Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy (w tys.zł)
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	90
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1
4	Ekspozycje wobec instytucji	0
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	742
6	Ekspozycje detaliczne	587
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	11 521
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 209
9	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0
10	Ekspozycje kapitałowe	194
11	Inne ekspozycje	770
RAZEM		15 114

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych dotyczące ryzyka kredytowego, operacyjnego, walutowego – *nie wystąpiły*.

5. Wymogi w zakresie bufora antycyklicznego

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego wg stanu na 31.12.2016 r. (w tys.zł)		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	188.920
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0%
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0

VI. Ryzyko kredytowe

1. Definicja pozycji przeterminowanych i zagrożonych:

Należności zagrożone (z rozpoznaną utratą wartości) są to należności zaklasyfikowane do grupy podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwej i straconej, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

- 1) Dla celów rachunkowości Bank Spółdzielczy w Tczewie przyjmuje, że należności przeterminowane obejmują wszystkie ekspozycje, dla których wystąpiło opóźnienie w spłacie kapitału i/lub odsetek w stosunku do terminu określonego w umowie.
- 2) Do celów wyliczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe jako okres przeterminowania Bank przyjmuje poziomy, które obowiązywały w Uchwale KNF 76/2010, tj. okres przeterminowania dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota jest wyższa niż:
 - a) w przypadku ekspozycji detalicznych - 500 złotych,

- b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji -3.000 złotych.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są:

- a) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
- b) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego:

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania rezerw celowych, zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r., zawarty jest w „Zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków dla Uczestników Systemu Ochrony SGB”.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału i odsetek w odniesieniu do:
 - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
 - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
- 2) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
 - a) terminowości spłaty kapitału i odsetek,
 - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Bank dokonuje przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych:

- 1) na podstawie terminowości spłaty kapitału i odsetek w okresach miesięcznych,
- 2) na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika:
 - a) w okresach rocznych, gdy ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii „normalne” i kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza równowartości kwoty 1.000.000zł
 - b) w okresach kwartalnych, gdy ekspozycja nie spełnia w/w warunków.

zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16 grudnia 2008 r., z późniejszymi zmianami.

3. Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) i średnia kwota ekspozycji w podziale na klasy ryzyka wg stanu na 31.12.2016r

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota ekspozycji (w tys.zł)	Średnia* kwota ekspozycji (w tys.zł)
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 122	1 195
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	7	7
4	Ekspozycje wobec instytucji	0	1
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 280	10 008
6	Ekspozycje detaliczne	7 332	7 781
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	144 010	146 488
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	15 112	14 165
9	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
10	Ekspozycje kapitałowe	2 420	2 518
11	Inne ekspozycje	9 622	9 788
RAZEM		188 905	191 951

* średnia arytmetyczna liczona na podstawie danych kwartalnych w 2016 roku (wg sprawozdania COREP).

4. Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP

Poniżej zaprezentowano rozkład ekspozycji po odliczeniu korekt wartości i rezerw w zależności od typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP (w tys.zł):

Lp.	Kategoria ekspozycji	Sektor finansowy	Sektor rządowy i samorządowy	Sektor niefinansowy		Pozostałe
				ogółem	w tym MŚP	
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-	-	-	-	-
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-	1 122	-	-	-
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	-	-	7	-	-
4	Ekspozycje wobec instytucji	-	-	-	-	-
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	-	-	9 280	4 176	-
6	Ekspozycje detaliczne	-	-	7 332	5 392	-
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	-	-	144 010	112 036	-
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	-	-	15 112	-	-
9	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-
10	Ekspozycje kapitałowe	2 420	-	-	-	-
11	Inne ekspozycje	-	-	-	-	9 622
RAZEM		2 420	1 122	175 741	121 604	9 622

5. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji

Z uwagi na brak możliwości wyszczególnienia terminów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji, dokonano podziału na sektory, a ekspozycje zaprezentowano w wartości bilansowej (w tys.zł)

	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy			Instytucje rządowe i samorządowe	Razem
		Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe	Instytucje niekom. dział. na rzecz gosp. dom.		
bez określonego terminu	33 003	7 986	7 014	0	13	48 016
<= 1 tygodnia	37 461	2 114	846	14	0	40 435
> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	30 219	599	1 029	31	0	31 878
> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	20 038	1 348	4 400	62	0	25 848
> 3 miesięcy <= 6 miesięcy	57	3 379	5 778	92	178	9 484
> 6 miesięcy <= 1 roku	117	4 869	10 180	169	378	15 713
> 1 roku <= 2 lat	244	9 399	22 126	384	785	32 938
> 2 lat <= 5 lat	637	17 661	36 860	1 056	2 208	58 422
> 5 lat <= 10 lat	1 779	16 567	40 317	1 412	4 244	64 319
> 10 lat <= 20 lat	0	8 121	28 996	918	2 409	40 444
> 20 lat	0	0	4 438	0	0	4 438
Ogółem	123 555	72 043	161 984	4 138	10 215	371 935

6. Ekspozycje w podziale na istotne branże oraz korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego wg stanu na 31.12.2016 r.

						w tys.zł
	Branże	Należności normalne	w tym należności zagrożone	Pozabilans	Rezerwa celowa (na należności zagrożone)	Razem
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	40 948	205	2 256	27	43 204
C	Przetwórstwo przemysłowe	28 338	7 326	2 452	2 751	30 790
F	Budownictwo	24 409	2 723	8 997	1 882	33 406
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	36 086	223	3 093	223	39 179
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	25 954	0	301	0	26 255
S	Inne branże	48 208	4 370	2 562	1 601	50 770
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym i budżetowym (bez osób prywatnych)		203 943	14 847	19 661	6 484	223 604

7. Kwota ekspozycji zagrożonych, podane oddzielnie, w tym kwoty odsetek, korekt wartości i rezerw w podziale na typ kontrahenta:

								w tys. zł
Typ kontrahenta	Sytuacja	Wartość nominalna	Odsetki	Korekta odsetek z tyt. ESP	ESP	Wartość bilansowa brutto	Rezerwy	Wartość bilansowa netto
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	pon.stand.	0	0	0	0	0	0	0
	wątpliwa	0	0	0	0	0	0	0
	stracona	7 985	1 706	0	35	9 656	4 294	5 362
Razem		7 985	1 706	0	35	9 656	4 294	5 362
Przedsiębiorcy indywidualni	pon.stand.	1 198	40	0	8	1 230	169	1 061
	wątpliwa	4	0	0	0	4	2	2
	stracona	5 453	996	0	72	6 377	1 993	4 384
Razem		6 655	1 036	0	80	7 611	2 164	5 447
Osoby prywatne	pon.stand.	207	2	0	8	201	0	201
	wątpliwa	116	6	0	0	122	0	122
	stracona	1 677	458	0	8	2 127	1 252	875
Razem		2 000	466	0	16	2 450	1 252	1 198
Rolnicy indywidualni	pon.stand.	0	0	0	0	0	0	0
	wątpliwa	18	0	0	0	18	9	9
	stracona	187	10	0	0	197	18	179
Razem		205	10	0	0	215	27	188
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	pon.stand.	0	0	0	0	0	0	0
	wątpliwa	0	0	0	0	0	0	0
	stracona	0	0	0	0	0	0	0
Razem		0	0	0	0	0	0	0
RAZEM ZAGROŻONE		16 845	3 218	0	131	19 932	7 737	12 195

8. Uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji zagrożonych

Stan rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Tczewie w 2016r zmienił się następująco:

	Stan rezerw na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
1. Rezerwy celowe od należności zagrożonych sektora niefinansowego	6 332	8 591	7 048	7 875
2. Rezerwy celowe od należności zagrożonych sektora budżetowego	-	-	-	-
Ogółem	6 332	8 591	7 048	7 875

VII. Techniki redukcji ryzyka kredytowego

Bank stosuje techniki redukcji ryzyka kredytowego w ograniczonym zakresie. Szczegóły opisano w **Załączniku nr 4**.

VIII. Ekspozycje na ryzyko rynkowe

Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Wymóg kapitałowy na dzień 31.12.2016r wyniósł – 0,00.

IX. Ryzyko operacyjne

1. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2016r. wyniósł 2.011 tys.zł.
2. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego zarejestrowane w 2016r (w tys.zł.):

L.p.	Rodzaj zdarzenia	Strata
1	Oszustwa zewnętrzne	0,00
2	Oszustwa wewnętrzne	0,00
3	Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0,00
4	Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0,76
5	Uszkodzenia aktywów	12,55
6	Zakłócenia działalności i błędy systemów	0,00
7	Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	5,11
	Razem koszty	18,42

3. W 2016r nie wystąpiły zdarzenia ryzyka operacyjnego powodujące straty przekraczające 10 tys.zł. Prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia operacyjnego oceniono jako niskie. Miary ilościowe określające wrażliwość banku na ryzyko nie zostały przekroczone. Nie zanotowano zdarzeń operacyjnych mogących wpłynąć na reputację lub kondycję finansową Banku.
4. Bank czyni starania w celu ograniczania ryzyka operacyjnego poprzez:
 - transfer ryzyka poprzez ubezpieczenie mienia i wartości pieniężnych,
 - wzmocnienie mechanizmów kontroli funkcjonalnej o obszarze poprawności pracy w systemie ewidencyjno-księgowym (np. kontrola „na drugą rękę”) i bieżące wskazywanie pracownikom miejsca i przyczyny popełnianych błędów,
 - sprzedaż klientom usługi bankowości elektronicznej, które zmniejszają obciążenie pracowników z tytułu prostych, ale pracochłonnych i skutkujących popełnianiem błędów operacji bankowych,
 - bieżące przeglądy i konserwację bankomatów w każdym Oddziale oraz wymianę bankomatów często ulegających awarii w celu zmniejszenia ryzyka operacyjnego przy transakcjach bankomatowych,
 - przeprowadzone szkolenia z zakresu ryzyka operacyjnego dla członków kierownictwa i pracowników, systematyczne przeglądy, serwis sprzętu i urządzeń (np. systemów alarmowych, przeciwpożarowych, grzewczych, monitoringu),
 - codzienną kontrolę operacji usuniętych z programu ewidencyjno-księgowego.

Ponadto zostały zdefiniowane plany utrzymania ciągłości działania na wypadek utraty ciągłości krytycznych procesów, niezbędnych do funkcjonowania Banku.

X. Ekspozycje kapitałowe

1. Bank Spółdzielczy w Tczewie do wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów stosuje zasady rachunkowości zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r, poz. 330 z późn. zmianami) oraz z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 01 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2013 r, poz. 329).
2. Bank posiada ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym:

- 1) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:

			w tys.zł
Lp.	Instrument finansowy	Wartość bilansowa na 31.12.2016r	Wartość godziwa na 31.12.2016r
1	Akcje SGB-BANK S.A.	1 360	-
2	Akcje BPS S.A. w Warszawie	5	-
3	Udziały w BS Smętowo Graniczne	200	-
4	Udziały w TUV Concordia	2	-
5	Udziały w SSO (IPS)	1	-
Razem		1 568	X

Na dzień bilansowy wyszczególnione powyżej akcje i udziały zostały wycenione według ceny nabycia zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 01 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

- 2) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności:

			w tys.zł
Lp.	Instrument finansowy	Wartość bilansowa na 31.12.2016r	Wartość godziwa na 31.12.2016r
1	Bankowe Papiery Wartościowe SGB-Bank S.A.	1 205	-

- 3) papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nie znajdujące się w obrocie na rynku regulowanym – *nie występują*;
- 4) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – *nie występują*;

- 5) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu w Banku – *nie występują*.
3. Ekspozycje z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego – *nie występują*.
4. Ekspozycje z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego, ekspozycje w niepublicznych papierach kapitałowych w wystarczająco zdywersyfikowanych portfelach oraz innych ekspozycji- *nie występują*.
5. W danym okresie nie wystąpiły zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym; oraz nie wystąpiła sprzedaż instrumentów kapitałowych.
6. W 2016 roku wystąpiły zrealizowane zyski z aktualizacji wyceny. Zysk wystąpił ze sprzedaży jednostek uczestnictwa UNION INVESTMENT (TFI) w kwocie 15.714,96 zł.

XI. Ryzyko stopy procentowej

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej.

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:
 - 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
 - 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
 - 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
 - 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
 - 2) ograniczanie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku aby ich udział w sumie bilansowej nie przekroczył **1%**;
 - 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
 - 4) ograniczanie ryzyka opcji klienta poprzez stosowanie opłat za opcję, zwłaszcza dla możliwości zerwania depozytu przed umownym terminem;
 - 5) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.
3. W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:
 - 1) ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
 - 2) ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych.
4. Pozostałe rodzaje ryzyka stopy procentowej tj. ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta Bank uznaje jako nieistotne.
5. Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:
 - 1) lukę przeszacowania;
 - 2) metodę wyniku odsetkowego;
 - 3) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
 - 4) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.
6. Bank przyjmuje, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest w najistotniejszym stopniu z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych

w poszczególnych przedziałach oraz nierównomierną skalą zmian wysokości poszczególnych stóp referencyjnych.

7. Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się z częstotliwością kwartalną.
8. Bank dokonuje analizy wykorzystania opcji klienta w zakresie depozytów i kredytów o zmiennej i stałej stopie procentowej.

Analiza ryzyka opcji klienta obejmuje ocenę zrywalności depozytów oraz ocenę stopnia spłacania przed terminem kredytów.

Jako znaczący poziom wykorzystania opcji klienta uznaje się sytuację gdy:

- 1) zrywalność depozytów w terminie krótszym niż wynikający z okresu pierwotnie deklarowanego przekroczy w okresie analizowanego miesiąca poziom 3% kwoty depozytów ogółem, przy czym nie uważa się depozytu za zerwany w przypadku jego wycofania w ciągu 5 dni od momentu odnowienia lub założenia,
- 2) łączna kwota kredytów spłacanych przed terminem przekroczy w okresie analizowanego miesiąca 5% kwoty kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją; za przedterminową spłatę kredytu uznaje się przypadek, gdy kwota spłacana przed terminem wynosi co najmniej 5.000,00 złotych i jednocześnie wyprzedzenie w stosunku do ustalonego (umownego) harmonogramu spłat wynosi co najmniej 30 dni.

Opcją występującą po stronie aktywów jest prawo spłaty zadłużenia przed terminem umownym bez stosowania sankcji ze strony Banku. Po stronie pasywnej natomiast z opcją mamy do czynienia w przypadku depozytów bez ustalonych terminów wymagalności (np. rachunki bieżące), gdzie klient ma możliwość wycofania depozytu bez stosowania sankcji ze strony Banku czy też depozytów terminowych, w przypadku których klient ma możliwość wycofania depozytu przed terminem umownym lecz z zastosowaniem sankcji ze strony Banku, gdyż traci część naliczonych odsetek.

Zmiany wyniku finansowego oraz bilansowej zaktualizowanej wartości kapitału w wyniku szokowych spadków lub wzrostów stóp procentowych obliczonych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank.

Symulacja przeprowadzona dla aktywów i pasywów oprocentowanych na dzień 31.12.2016r.

Bank poniósł ryzyko przeszacowania, które wyliczono w oparciu o metodę wyniku odsetkowego przy założeniu, że stopy procentowe wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania zmieniają się o taką samą wielkość (+/-) 100 p.b. oraz struktura bilansu i terminy przeszacowania na datę analizy nie zmieniają się w przeszłości.

Zakładając spadek stóp procentowych o 100 p.b. wynik odsetkowy annualizowany spadłby o 2.779 tys.zł, co stanowiłoby 8,3% funduszy własnych i 27,1% wyniku odsetkowego annualizowanego.

Zakładając wzrost stóp procentowych o 100 p.b. wynik odsetkowy annualizowany wzrósłby o 2.788 tys.zł, co stanowiłoby 8,4% funduszy własnych i 27,2% wyniku odsetkowego annualizowanego.

XII. Polityka w zakresie wynagrodzeń

1. Bank realizując zapisy Uchwały 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 04 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku i wskazaną w niej zasadę proporcjonalności wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska

kierownicze w Banku Spółdzielczym w Tczewie” w ograniczonym zakresie, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń.

Bank dokonał i raz w roku dokonuje analizy stanowisk kierowniczych w rozumieniu Uchwały nr 258/2011 KNF oraz określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, jak również raz w roku dokonuje analizy zasadności wprowadzenia systemu wynagradzania pracowników opartego na zmiennym składniku wynagrodzeń w rozumieniu przytoczonej Uchwały KNF.

Bank raz w roku dokonuje analizy stanowisk wymienionych w treści Uchwały oraz określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, jak również dokonuje raz w roku analizy zasadności wprowadzenia systemu wynagradzania pracowników opartego na zmiennym składniku wynagrodzeń w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNF.

Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności. Z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów, skalę działalności na rynku bankowym oraz fakt, iż wszystkie istotne decyzje są podejmowane przez Zarząd i żaden pracownik nie posiada samodzielnego pełnomocnictwa do podejmowania decyzji finansowych w kwocie przekraczającej 5% funduszy własnych, Rada Nadzorcza Banku ustaliła, iż do stanowisk kierowniczych objętych „Polityką zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Tczewie” zalicza się wyłącznie Członków Zarządu.

2. Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń są zależne od:
 - 1) jakości portfela kredytowego,
 - 2) realizacji planu finansowego Banku,
 - 3) realizacji przyjętej Strategii działania.
3. Wynagrodzenie Członków Zarządu podzielone jest na część stałą (wynagrodzenie zasadnicze określone w umowie o pracę) i część zmienną (roczna premia uznaniowa) przyznawaną na podstawie oceny efektów pracy Członka Zarządu przy zastosowaniu następujących kryteriów:
 - 1) jakości portfela kredytowego – osiągnięcie wskaźnika kredytów zagrożonych na koniec roku podlegającego ocenie na poziomie nie wyższym niż w całym sektorze bankowym;
 - 2) wyniku finansowego netto – osiągnięcie wyniku finansowego netto na poziomie nie niższym niż 85% planowanego wyniku.

Ocena efektów pracy Członka Zarządu dokonywana jest przez Radę Nadzorczą Banku po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz dwa poprzednie, z tym, że podstawą dokonanej oceny w:

- a) 2017 roku – są wyniki uzyskane w latach 2014, 2015 i 2016,
- b) w kolejnych latach – wyniki za 3 lata poprzedzające dokonywanie oceny.

Premia roczna ustalana jest w wysokości do 10 % rocznego zweryfikowanego przez audytora zewnętrznego wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 30% osiągniętego w danym roku przez Członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

Rada Nadzorcza podejmuje corocznie decyzje w formie uchwały o premii rocznej dla poszczególnych Członków Zarządu Banku.

Przyjmuje się, iż 60% premii rocznej wypłacane jest niezwłocznie po przyznaniu. Jeżeli jednak w roku podlegającym ocenie spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- 1) suma bilansowa Banku nie przekroczy 0,5 mld PLN;
 - 2) dynamika portfela kredytowego Banku rok do roku nie przekracza 130%.
- wypłata premii rocznej następuje jednorazowo.

W sytuacji niespełnienia w/w warunków przyjmuje się trzyletni okres odroczenia pozostałej części premii rocznej:

- 1) po dokonaniu przez Radę Nadzorczą oceny efektów pracy Członków Zarządu w:
 - a) 2017 roku – są wyniki uzyskane w latach 2014, 2015 i 2016,
 - b) w kolejnych latach – wyniki za 3 lata poprzedzające dokonywanie oceny.
- 2) po spełnieniu kryterium wskazującego, że akceptowalny poziom ryzyka kredytowego nie został przekroczony.

Odroczona część premii zostaje rozłożona na 3 równe roczne raty płatne z dołu.

4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do zmiennych składników wynagrodzenia, ustalony jest zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) Dyrektywy 36/2013 – składnik zmienny nie przekracza 100% stałego składnika łącznego wynagrodzenia każdej osoby.
5. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia za 2016 rok, z podziałem na obszary działalności Banku:

Obszar działania	Ilość osób	Zarząd Banku (w zł)
Zarządzanie bankiem	3	691.560,54

6. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne:

Rodzaj wynagrodzenia	Zarząd Banku (3 osoby) (w zł)
Wynagrodzenie stałe:	544.680,54
Wynagrodzenie zmienne:	
- pieniężne	146.880,00
- inne	-
Liczba osób uzyskujących odprawy	-
Wartość odpraw	-
Najwyższa wypłata odprawy	-

7. Bank nie stosuje polityki odraczania płatności wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
8. Spośród osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, żadna osoba nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym.

XIII. Ryzyko płynności

Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:
 - 1) w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
 - 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
 - 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank,
 - 4) zatwierdzenie scenariuszowych planów awaryjnych płynności.
2. Zarząd:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności;
 - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
 - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowanego przez Radę Nadzorczą, wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko.
3. Zespół Sprawozdawczości, Analiz i Ryzyk Bankowych (ZSAiRB) – będący komórką monitorującą ryzyko płynności, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
 - 2) zgłaszaniem potrzebę zmian w polityce płynnościowej Banku;
 - 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
 - 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
 - 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
 - 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
 - 9) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR;
 - 10) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
 - 11) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
 - 12) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych, zgodnie z zasadami opisanymi w §15;
 - 13) opracowywanie scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 14) opracowywanie propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
 - 15) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
4. Zespół Rachunkowo-Finansowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
 - 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.

Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych. Bank dąży do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych oraz pozyskiwania depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków

z Banku Zrzeszającego. W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe, tj. zadania wykonywane przez komórkę zarządzającą oraz funkcje zarządzania płynnością, tj. wykonywane przez komórkę monitorującą są w pełni scentralizowane.

Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank Spółdzielczy w Tczewie jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Bank Zrzeszający na rzecz Banku Spółdzielczego w zakresie ryzyka płynności realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych;
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych;
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych;
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych;
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego;
- 6) udzielanie kredytów rewolwingowych Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego, z zastosowaniem przepisów;
- 7) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych;
- 8) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego;
- 9) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego;
- 10) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR);
- 11) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię;
- 12) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności;
- 13) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Spółdzielnia realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony;
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego);
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej;
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami;
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Bank Spółdzielczy zobowiązany jest do posiadania wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym lub niewykorzystanej kwoty kredytu w rachunku bieżącym, które zabezpieczają wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego. Bank Spółdzielczy zobowiązany jest do inwestowania nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych.

Z tytułu członkostwa w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB Bank Spółdzielczy:

- a) utrzymuje w swoim bilansie nadwyżkę aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji płynności trwającej co najmniej 30 dni;
- b) uczestniczy w „Mechanizmie Pomocowym Systemu Ochrony”, który obejmuje Minimum Depozytowe i Fundusz Pomocowy.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności (w tys.zł)

Lp	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki
1	Norma krótkoterminowa ponad minimum	
	Luka płynności krótkoterminowej	16.593
2	Norma długoterminowa ponad minimum	
	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	19.759
3	LCR ponad minimum	
	Nadwyżka aktywów płynnych	17.827

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp	Nazwa	Wielkość	Limity wynikające z przepisów
1	Norma krótkoterminowa M1	16.593	Min. 0
2	Norma długoterminowa M3	2,44	Min. 1
3	Wskaźnik LCR	248,00%	70%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności (w tys.zł)

Lp	Przedział płynności	Luka bilansowa prosta	Luka bilansowa skumulowana	Luka prosta (z pozabilansem)	Luka skumulowana(z pozabilansem)
1	Przedział do 1 miesiąca	45.302	62.198	58.281	88.446
2	Przedział do 3 miesięcy	12.188	57.490	11.526	69.808

3	Przedział do 6 miesięcy	2.937	60.427	1.967	71.774
---	-------------------------	-------	--------	-------	--------

Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w zrzeczeniu

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego w postaci kredytu w rachunku bieżącym lub kredytu długoterminowego. Bank Spółdzielczy w Tczewie jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB i z tego tytułu w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego.

Minimum Depozytowe stanowi ogół środków gromadzonych i deponowanych przez Banki Spółdzielcze, na wyodrębnionych rachunkach bankowych, w Banku Zrzeszającym. Celem utworzenia Minimum Depozytowego jest w szczególności zabezpieczenie płynności bieżącej.

Celem Funduszu Pomocowego jest finansowanie zadań Spółdzielni w zakresie udzielania pomocy finansowej Uczestnikom, mającej na celu zapewnienie płynności oraz poprawę ich wypłacalności i zapobieżenie upadłości.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- Przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- Nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- Znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- Istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- Ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- Brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełniania na poziomie indywidualnym),
- Wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- Wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- Niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego i budżetowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- Stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,

- Lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- Przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- Utrzymywanie Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- Określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności.

Podstawowe pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności to:

- 1) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 2) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 3) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 4) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 5) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 6) płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 7) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;
- 8) aktywa płynne – suma aktywów nieobciążonych; niniejsza definicja nie dotyczy pojęcia „aktywa płynne” używanego na potrzeby wyznaczania wskaźnika LCR;

Pozostałe pojęcia są określone w procedurze wewnętrznej „Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Tczewie”.

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Nadwyżki zgromadzonych środków Bank inwestuje na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB.

Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów, procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Zgodnie z „Zasadami zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Tczewie” plany awaryjne zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

Polityka utrzymania rezerwy płynności.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone);
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
 - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
 - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego;
 - pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
 - przyrostu depozytów.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora (bufor płynności stanowi maksymalną z kwot obliczonych zgodnie z załącznikiem nr 2 Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Tczewie), przy czym:

- 1) podstawowa część bufora płynności odpowiada zabezpieczeniu sytuacji kryzysowej utrzymującej się do 7 dni;
- 2) uzupełniająca część bufora płynności odpowiada zabezpieczeniu sytuacji kryzysowej utrzymującej się powyżej 7 dni.

Bank uwzględnia również zapisy dotyczące aktywów płynnych w rozumieniu rozporządzenia CRR oraz Uchwały 386/2008 KNF.

Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeszenia.

Zgodnie z zapisem „Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w zrzeszeniu” Bank ma możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego.

W sytuacji wystąpienia podwyższonego ryzyka płynności pomoc finansowa ze strony SGB-Banku S.A. przewiduje wykorzystanie następujących rozwiązań:

- a) udzielenie kredytu obrotowego w rachunku bieżącym,
- b) udzielenie kredytu rewolwingowego w rachunku kredytowym z przeznaczeniem na wypełnienie nadzorczych miar płynności krótkoterminowej.

Przy udzielaniu w/w kredytów maksymalne zaangażowanie środków SGB-Banku S.A. nie powinno przekraczać 250% funduszy własnych Banku Spółdzielczego w Tczewie.

W sytuacji niedoboru środków własnych, a w szczególności zabezpieczenia płynności bieżącej Banku Spółdzielczego w Tczewie celem zdeponowania środków na Rachunku Minimum Depozytowego, zgodnie z Umową Systemu Ochrony, Bank Spółdzielczy w Tczewie może zaciągnąć w Banku Zrzeszającym kredyt, w wysokości odpowiadającej występującemu niedoborowi.

W ramach Funduszu Pomocowego wyodrębnia się część środków, w wysokości 20% Funduszu Pomocowego, która jest dostępna dla Uczestników niezwłocznie po zgłoszeniu Spółdzielni problemów z płynnością lub wypłacalnością przez Uczestnika.

Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 3) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- 4) poziomu aktywów nieobciążonych;
- 5) analizy wskaźników płynności;
- 6) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
- 7) wyników testów warunków skrajnych;
- 8) stopnia przestrzegania limitów.

Informacja zarządcza z zakresu ryzyka płynności jest sporządzana z częstotliwością:

- a) dzienną – informacja o dziennych przepływach gotówkowych, kształtowaniu się nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR,
- b) miesięczną – informacja o źródłach finansowania działalności Banku, strukturze i stabilności depozytów, alternatywnych źródłach finansowania, luce płynności, przepływach pieniężnych oraz wskaźnikach płynności,
- c) kwartalną – testy warunków skrajnych,
- d) roczną – pogłębioną analizę płynności długoterminowej.

Dodatkowo Bank jest zobowiązany do sporządzania i wysyłania sprawozdawczości zewnętrznej z zakresu ryzyka płynności:

- a) miesięcznie – nadzorczych miar płynności, sprawozdania LCR,
 - b) kwartalnie – sprawozdania NSFR, ALMM,
- oraz sprawozdawczości wynikającej z uczestnictwa w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB z zakresu kształtowania się wskaźnika LCR, która przekazywana jest w każdym dniu roboczym.

XIV. Spełnienie przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art.22aa Ustawy Prawo bankowe

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu spełniają wymogi określone w art.22aa Ustawy Prawo Bankowe. Posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków.

XV. Dźwignia finansowa

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.

Poziom wskaźnika dźwigni finansowej na koniec roku obrachunkowego wyniósł:

- Wskaźnik dźwigni definicja docelowa – 8,42%
- Wskaźnik dźwigni przejściowy – 8,51%

Informacje na temat wartości aktywów oraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych uwzględnionych w obliczaniu wskaźnika dźwigni finansowej przedstawiono poniżej (w tys.zł):

Pozycje		Wartość na 31.12.2016r.
Kapitał T1	W pełni wprowadzona definicja	32.584
	Definicja przejściowa	32.945
Aktywa netto LR		376.274
Pozabilans LR		10.878

XVI. System kontroli wewnętrznej

Struktura organizacyjna systemu

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.
2. Nadzór Rady Nadzorczej nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej obejmuje m.in.:
 - 1) akceptowanie zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) akceptowanie planów kontroli wewnętrznej,
 - 3) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,
 - 4) ocenę efektów działań podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontroli wewnętrznej,
 - 5) ocenę adekwatności i skuteczności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.
3. Zarząd odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie skutecznego systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.
4. Do zadań Zarządu, z punktu widzenia prawidłowego działania systemu kontroli wewnętrznej należy m.in.:
 - 1) zapewnienie ciągłości monitorowania efektywności mechanizmów kontrolnych oraz identyfikowania obszarów działalności, operacji, transakcji i czynności przeznaczonych do stałego monitorowania,
 - 2) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie okresowej, co najmniej raz w roku, weryfikacji funkcjonujących w Banku mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej,
 - 3) określenie formy udokumentowania przeprowadzonego przeglądu i oceny efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych oraz wniosków wynikających z tych przeglądów,
 - 4) określenie trybu przekazania wewnątrz Banku raportu pokontrolnego/raportu, w celu podjęcia działań służących usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz sposobu kontroli skorygowania tych nieprawidłowości,
 - 5) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,
 - 6) zapewnienie ciągłości i skuteczności działania kontroli wewnętrznej, a także właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku z komórką audytu wewnętrznego oraz dostępu osobom wykonującym czynności kontrolne/czynności audytowe do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne,
 - 7) ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Stosowane mechanizmy kontrolne

1. W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:
 - 1) zasady polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, wraz z zasadami przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku,
 - 2) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka,
 - 3) ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń,
 - 4) zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej,
 - 5) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego przełożonego, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.
2. Mechanizmy kontrolne obejmują m.in. okresowe:
 - 1) przeglądy, analizy i oceny sporządzane dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - 2) sprawdzanie przestrzegania przepisów zewnętrznych, procedur i instrukcji wewnętrznych, w odniesieniu do działalności poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku,
 - 3) badanie ograniczenia dostępu do aktywów rzeczowych (głównie gotówki oraz obszaru przetwarzania danych),
 - 4) sprawdzanie przestrzegania ustalonych limitów,
 - 5) weryfikowanie systemu zatwierdzania i autoryzacji,
 - 6) analizowanie systemu weryfikacji i uzgadniania.
3. Działanie mechanizmów kontrolnych przebiega w dwóch etapach:
 - 1) ustanowienie wewnętrznych zasad, limitów i procedur,
 - 2) sprawdzanie ich przestrzegania.
4. Jednym z mechanizmów kontroli wewnętrznej są czynności kontrolne.
5. Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki i unikanie zbędnych kosztów.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu

Analizując wykonanie w 2016r Zarząd Banku pozytywnie ocenił system kontroli wewnętrznej, uznając, że jest on adekwatny i skuteczny.

XVII. Aktywa obciążone i aktywa wolne od obciążeń

1. Składnik aktywów jest traktowany jak obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
2. Zgodnie z Wytycznymi w sprawie ujawniania informacji o aktywach obciążonych i aktywach wolnych od obciążeń EBA/GL/2014/03 z dnia 27 czerwca 2014r., Bank Spółdzielczy w Tczewie ujawnia informacje o obciążeniach aktywów wg stanu na 31.12.2016 r. *(w tys. zł.)*

Informacje o obciążeniach aktywów według stanu na 31 grudnia 2016 roku					
Formularz A – Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej	0		377 741	
030	Instrumenty kapitałowe	0		1 568	
040	Dłużne papiery wartościowe	0		1 205	
120	Inne aktywa	0		374 968	
Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą				
150	Instrumenty kapitałowe				
160	Dłużne papiery wartościowe				
230	Inne zabezpieczenia otrzymane				
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS				

Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania			
		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych		
D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

Informacja o strategii i celach zarządzania ryzykiem

Strategia i procesy zarządzania ryzykami w Banku

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Tczewie, generuje ryzyko. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Bank Spółdzielczy w Tczewie wprowadził system zarządzania ryzykiem, obejmujący identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wdrożył proces szacowania kapitału wewnętrznego zapewniający jego adekwatność do profilu ryzyka Banku.

W celu przeprowadzania procesów realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
- 3) system limitów ograniczających ryzyko;
- 4) system informacji zarządczej;
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne w 2016 roku zaliczane są:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko kapitałowe;
- 8) ryzyko braku zgodności.

Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem bankowym w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza;
- 2) Zarząd;
- 3) Komitet – Opiniodawczy, Dyskontowy;
- 4) komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) odpowiedzialne za:
 - a) sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
 - b) zarządzanie nadwyżką środków,
 - c) zarządzanie bieżącą pozycją walutową,
 - d) sprzedaż kredytów,

- e) identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
- f) pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.

Rada Nadzorcza:

- 1) zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) planowania i zarządzania kapitałowego;
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
- 5) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych;
- 6) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 7) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 8) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
- 9) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 10) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
- 11) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd:

- 1) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
- 2) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 3) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
- 5) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 6) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 7) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 8) zapewnia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;

- 9) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- 10) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 11) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku (załącznik nr 3).

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.

Komitety Opiniodawczy i Dyskontowy realizują zadania opisane w ich regulaminach funkcjonowania.

Zespół ds. ryzyka braku zgodności realizuje zadania wymienione w „Zasadach zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Tczewie”.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Cele strategiczne oraz polityki w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kredytowego jest:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku,
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym **od 10%**,
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej **30%**,
- 5) ograniczenie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku,
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie jest:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie,
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,

- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od **7%** całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie,
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do **90%** ich udziału w portfelu kredytowym.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi,
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od **3,50%** całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do **3%** ich udziału w portfelu kredytowym.

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
- 2) racjonalizacja kosztów,
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
- 4) automatyzacja procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich,
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko walutowe:

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka walutowego jest:

- 1) obsługa klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych,
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego,
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Ryzyko płynności:

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności jest:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Ryzyko stopy procentowej:

Celem strategicznym Banku w zakresie stopy procentowej jest:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych,
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Ryzyko kapitałowe:

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności,
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej,
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie **13,25%** - w 2017r, **13,875%** - w 2018r, od 2019r – **14,5%**;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie **10,25%** w 2017r, **10,875%** w 2018r, od 2019r – **11,5%**,
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie **5,75%** w 2017r, **6,375%** w 2018r, od 2019r – **7%**.
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie **91,25%**; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie **8,77%**,
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił nie więcej niż **1%** funduszy Tier I,
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do **5%** funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej **5%** funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni,
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum **70%** nadwyżki bilansowej,
- 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum **0,5%** sumy bilansowej Banku,
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5,
- 12) nie angażowanie się kapitałowo w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego.

Ryzyko braku zgodności:

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności oznacza:

1. efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania,
2. sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności,
3. dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,
4. dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

1. Bank dokonuje identyfikacji i pomiaru ryzyka w oparciu o metody i modele, dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.
2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
3. Metody/modeli, w szczególności ich założenia są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.
4. Przegląd i aktualizacja metod/modeli lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
- 2) profilu ryzyka;
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
- 4) wyników testów warunków skrajnych;
- 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.

Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura, ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony w sposób ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi

Bank Spółdzielczy w Tczewie przyjmuje zabezpieczenia, które mają być źródłem spłaty kredytu w przypadku gdy klient utracił zdolność do samodzielnej obsługi zadłużenia. Jakość i skuteczność zabezpieczenia spłaty kredytu nie zastępuje konieczności posiadania przez klienta zdolności kredytowej.

Wartość oraz adekwatność przyjętych zabezpieczeń spłaty kredytów jest przez Bank oceniana poprzez: ich stopień płynności, długoterminową stabilność wartości, czas zbycia zabezpieczenia.

Wycena zabezpieczeń dokonywana jest w momencie ich przyjmowania, natomiast w trakcie trwania okresu kredytowania Bank dokonuje aktualizacji wyceny przyjętych zabezpieczeń.

Stały monitoring zabezpieczeń prawnych zapewnić ma uzyskanie pełnej i bieżącej informacji o stanie zabezpieczeń i ich adekwatności w stosunku do skali ryzyka obciążającego ekspozycje kredytowe w odniesieniu do:

- 1) zmiennej w czasie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy lub innych podmiotów tj. wystawców zabezpieczeń, w przypadku których ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy można zastąpić oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej wystawcy zabezpieczenia,
- 2) kryterium terminowości spłaty (rat kapitałowych i odsetkowych),
- 3) wysokości utworzonej rezerwy celowej,
- 4) ewentualnej zmiany warunków spłaty kredytu (np. prolongaty płatności rat kredytowych, nowy harmonogram spłat itp.)

Terminy przeglądów i aktualizacji zabezpieczeń wynikające z klasyfikacji ekspozycji kredytowych, które regulują „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków dla Uczestników Systemu Ochrony SGB”:

Oprócz podstawowej funkcji, jaką spełniają przyjęte w Banku zabezpieczenia, pozwalają one również bezpośrednio zredukować skalę zrealizowanego ryzyka kredytowego.

Bank wykorzystuje przyjęte zabezpieczenia do pomniejszenia podstawy naliczania rezerw celowych zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zgodnie z wytycznymi Spółdzielni zawartymi w zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Systemie Ochrony SGB.

Ustanowione przez Bank zabezpieczenia mogą stanowić podstawę do zmniejszenia kwoty regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe poprzez możliwość stosowania preferencyjnej wagi ryzyka (35%) dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach lub poprzez zastosowanie przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego; szczegółowe wymagania, które muszą spełniać zabezpieczenia dla wymienionych celów zostały określone w obowiązujących w Banku zasadach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank

W celu ograniczenia ryzyka prawnego i operacyjnego Bank określił szczegółowe zasady ustanawiania prawnych form zabezpieczeń spłaty kredytów w „Instrukcji prawnych form zabezpieczeń wiarytelności Banku Spółdzielczego w Tczewie”.

Jako zabezpieczenie spłaty udzielonych kredytów Bank przyjmuje następujące rodzaje zabezpieczeń:

- 1) w ramach zabezpieczeń rzeczywistych:
 - a) hipotekę na nieruchomości,
 - b) zastaw rejestrowy,
 - c) przewłaszczenie rzeczy ruchomej,
 - d) wpłatę określonej kwoty, spełniającej warunki określone w art. 102 ustawy Prawo bankowe,
 - e) blokadę środków na rachunku w Banku lub innych bankach,
 - f) cesję wierzytelności z umów handlowych,
 - g) cesję wierzytelności z umów ubezpieczeniowych,
 - h) inne, zaakceptowane indywidualną decyzją przez Bank;
- 2) w ramach zabezpieczeń nierzeczywistych:
 - a) weksel własny i poręczenie wekslowe,
 - b) gwarancję,
 - c) poręczenie cywilne.

Bank ustala zabezpieczenia, w porozumieniu z Kredytobiorcą, biorąc pod uwagę:

- 1) rodzaj i wysokość kredytu oraz okres kredytowania,
- 2) status prawny kredytobiorcy,
- 3) sytuację finansową kredytobiorcy (w szczególności stan majątkowy, efektywność gospodarowania),

- 4) występujące powiązania kapitałowe lub organizacyjne pomiędzy kredytobiorcą a ustanawiającym zabezpieczenie będącym osobą trzecią,
- 5) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z udzieleniem kredytu,
- 6) cechy danego zabezpieczenia wynikające z dotyczących go przepisów prawa oraz umów o ustanowienie zabezpieczenia (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku),
- 7) przewidywany nakład pracy Banku oraz koszty ustanowienia zabezpieczenia dla Banku i osób zainteresowanych,
- 8) istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz zadłużenia kredytobiorcy i osoby zobowiązującej się do spłaty zadłużenia za kredytobiorcę, w przypadku zabezpieczenia osobistego,
- 9) wartość rynkową zabezpieczenia.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Tczewie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Podpisy Członków Zarządu:

07.06.2017r	Eugenia Pokorska Sawczuk Prezes Zarządu podpis
07.06.2017r	Maria Teresa Kosznik Wiceprezes Zarządu podpis
07.06.2017r	Agata Tomczyk Członek Zarządu podpis

Załącznik nr 3

Informacja na temat profilu ryzyka

Raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami ilościowymi według stanu na dzień 31 grudnia 2016r.

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość</i>	<i>Stopień realizacji</i>
Ryzyko kredytowe			
Udział instrumentów finansowych w funduszach własnych Banku:	40%		
1) Bony pieniężne	20%	0	0%
2) Bony skarbowe	0%	0	0%
3) Obligacje Skarbu Państwa	0%	0	0%
4) Obligacje Skarbu Państwa	0%	0	0%
5) Obligacje komunalne	8%	0	0%
6) Jednostki TFI	5%	0	0%
7) Obligacje komercyjne	7%	0	0%
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 6%	6,75% (dla zaangażowania bilansowego)	112,50%
		6,20% (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego)	103,33%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania (wartość bilansowa netto + pozabilans sektora nief./ suma bilansowa+ pozabilans cały)	Max 80%	66,46%	83,08%
Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym ³	Max 2%	0,04%	2%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 90%	72,77%	80,86%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max 7%	6,38%	91,14%

³ Limit monitorowany raz w roku, do końca I kwartału.

Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego ⁴	Max 2%	0,002%	0,1%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 3%	0,97%	32,33%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 7%	3,22%	46,00%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu) (w okresie danego kwartału: na podstawie zał.2 do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym)	-----	17	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu) (w okresie danego kwartału: na podstawie zał.2 do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym)	-----	19.257.007	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu) w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu (w okresie danego kwartału: na podstawie zał.2 do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym; portfel kredytowy bilansowy +pozabilans za miesiąc danego kwartału podzielić przez 3)	-----	7,03%	-----
Ryzyko operacyjne			
Wartość oszacowana (liczba ryzyk x kwota wysokich konsekwencji ekonomicznych)	2.011 tys.zł.	0	0%
Ryzyko walutowe			
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	Max 2%	0,37%	18,50%
Ryzyko płynności			
Ilość przypadków ⁵ przekroczenia nadzorczej miary płynności M1	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M2	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M3	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M4	0	0	X
Kwota nadwyżki środków ponad kwotę środków wypełniających nadzorczą miarę płynności M1	-----	39.857.166	X

⁴ Limit monitorowany raz w roku, do końca I kwartału.

⁵ Od ostatniego raportu.

Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	0	1 (dla przedziału pow. 20 lat)	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności skumulowanej (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych)	0	2 (dla przedziału <=1 tygodnia oraz pow. 20 lat)	X
Ryzyko stopy procentowej			
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w funduszach własnych	Max 5%	0,10%	2%
Iloraz aktywów wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku w pasywach wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku ⁶	1	0,19	X
Ryzyko kapitałowe			
Całkowity współczynnik kapitałowy	Min 13,25%	15,65%	119,25%
Współczynnik kapitału Tier I	Min 10,25%	15,39%	151,61%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min 5,75%	15,39%	270,26%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 87,35%	82,31%	94,23%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 3%	8,51%	283,67%

⁶ Nie ma charakteru limitu, jest to sytuacja pożądana.

Zasady stosowania technik redukcji (ograniczania) ryzyka kredytowego

Przepisy ogólne

1. Jeżeli ekspozycja objęta jest ograniczeniem ryzyka kredytowego to Bank może uwzględniać ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.
2. Stosowanie przez Bank ochrony kredytowej nie zwalnia Banku z monitorowania i klasyfikacji ryzyka kredytowego związanego z daną ekspozycją, a wynikającego z ryzyka niewypłacalności kredytobiorcy.
3. Bank stosuje rzeczywistą lub nierzeczywistą ochronę kredytową, według metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń.
4. Ochrona kredytowa rzeczywista oznacza, że w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, niewypłacalności, upadłości lub innego dotyczącego kontrahenta zdarzenia kredytowego określonego w transakcji, Bank może upłynnić, dokonać transferu, przejąć lub zatrzymać zabezpieczenie.
5. W przypadku ochrony kredytowej nierzeczywistej strona trzecia umowy zobowiązuje się do zapłacenia określonej kwoty, w przypadku powstania niewypłacalności dłużnika.
6. Metoda uproszczona ujmowania zabezpieczeń oznacza, że w przypadku ochrony kredytowej rzeczywistej, rezydujący termin rozliczenia ochrony kredytowej nie może być krótszy od rezydującego terminu zapadalności ekspozycji.

Ograniczanie ryzyka rezydującego

1. Bank ustanawia mechanizmy ochrony kredytowej, które są prawnie skuteczne.
2. Bank podejmuje wszystkie stosowne kroki w celu zapewnienia skuteczności mechanizmów ochrony kredytowej oraz eliminowania ryzyka związanego z tymi mechanizmami.
3. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia rzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
 - 1) Bank posiada prawo do szybkiego upłynnienia lub zatrzymania tego zabezpieczenia w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika, jego niewypłacalności lub upadłości;
 - 2) zabezpieczenie występuje w wykazie uznanych aktywów zawartym w art. 197-200 CRR;
 - 3) zabezpieczenie jest płynne, co należy rozumieć jako sytuację, gdy w przypadku sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodbiegającą od cen rynkowych;
 - 4) wartość zabezpieczenia jest stabilna.
4. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia nierzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
 - 1) dostawca zabezpieczenia jest uwzględniany w wykazie uznanych dostawców zawartym w art. 201 CRR;
 - 2) umowa zabezpieczenia występuje w wykazie umów zawartym w art. 203 CRR;
 - 3) jest prawnie skuteczna i egzekwowalna w stopniu zapewniającym odpowiednią pewność co do wysokości zabezpieczenia.
5. Za uznane zabezpieczenia rzeczywiste Bank przyjmuje:
 - 1) środki pieniężne zdeponowane w Banku;
 - 2) dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP;
 - 3) środki pieniężne zdeponowane w innym banku.
6. Za uznanych dostawców oraz umowę ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank przyjmuje:
 - 1) gwarancję Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
 - 2) gwarancję jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne;
 - 3) gwarancję innego banku;

- 4) regwarancję Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych.;
- 5) gwarancję podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI.
7. Warunki szczegółowe w zakresie stosowania ochrony kredytowej rzeczywistej:
 - 1) nie zachodzi istotna dodatnia korelacja między jakością kredytową dłużnika, a wartością zabezpieczenia, co oznacza, że gdyby wartość zabezpieczenia uległa znacznemu obniżeniu, nie spowoduje to znacznego pogorszenia jakości kredytowej danego dłużnika oraz, że gdyby jakość kredytowa danego dłużnika obniżyła się do wartości krytycznej, nie spowoduje to znacznego obniżenia wartości zabezpieczenia;
 - 2) występuje pewność prawna polegająca na wypełnieniu wszelkich wymogów umownych i prawnych i podejmowaniu działań, aby zapewnić wykonalność umów w sprawie zabezpieczeń na mocy prawa mającego zastosowanie do tytułu prawnego Banku do przedmiotu zabezpieczenia;
 - 3) Bank spełnia następujące wymogi operacyjne:
 - a) zabezpieczenie jest w odpowiedni sposób udokumentowane,
 - b) Bank posiada procedury szybkiego upłynniania aktywów,
 - c) Bank kontroluje ryzyko wynikające z zastosowanego zabezpieczenia (ryzyko wyceny, ryzyko koncentracji),
 - d) wartość rynkowa zabezpieczenia jest aktualizowana raz na sześć miesięcy lub za każdym razem, gdy Bank uzna, że nastąpiło znaczne zmniejszenie wartości rynkowej zabezpieczenia,
 - e) jeżeli zabezpieczenie jest zdeponowane u podmiotu trzeciego, Bank podejmuje odpowiednie kroki w celu zapewnienia rozdziału między zabezpieczeniem, a aktywami własnymi osoby trzeciej.
8. Szczegółowe warunki uznawania zabezpieczenia w postaci środków pieniężnych zdeponowanych w innym banku:
 - 1) wierzytelność stanowiąca należność kredytobiorcy wobec innego banku jest oficjalnie zastawiona lub scedowana na rzecz Banku, a taki zastaw lub cesja są skuteczne prawnie i egzekwowalne, a także bezwarunkowe i nieodwołalne;
 - 2) inny bank jest powiadomiony o zastawie lub cesji;
 - 3) w wyniku takiego powiadomienia inny bank może dokonywać płatności jedynie na rzecz Banku lub na rzecz innych osób wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody Banku.
9. Warunki szczegółowe uznawania zabezpieczenia w postaci gwarancji:
 - 1) ochrona kredytowa jest bezpośrednia;
 - 2) zakres umowy jest jasno określony i bezsporny;
 - 3) gwarancja jest jasno udokumentowanym zobowiązaniem podjętym przez gwaranta;
 - 4) umowa nie może zawierać żadnych klauzul, które leżą poza bezpośrednią kontrolą Banku i dają poręczycielowi możliwość: jednostronnego wypowiedzenia umowy, podniesienia kosztów zabezpieczenia, zwolnienia poręczyciela z obowiązku terminowej wypłaty w przypadku, gdy dłużnik nie uiści zaległych należności, skrócenia termin ważności umowy;
 - 5) umowa jest prawnie skuteczna i egzekwowalna;
 - 6) w przypadku stwierdzenia nieuregulowania płatności przez kredytobiorcę, Bank ma prawo we właściwym czasie zażądać od gwaranta wszelkich środków pieniężnych należnych zgodnie z warunkami umowy gwarancji, przy czym płatność ze strony gwaranta nie zależy od tego, czy Bank uprzednio zażądał płatności od kredytobiorcy;
 - 7) gwarancja obejmuje wszystkie rodzaje płatności, których kredytobiorca ma dokonać w związku z posiadaną ekspozycją, przy czym jeżeli określone rodzaje płatności są wyłączone z gwarancji, uznaną wartość gwarancji dostosowuje się odpowiednio do jej zakresu.

Obliczanie wartości zabezpieczenia

1. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń rzeczywistych za wartość zabezpieczenia przyjmuje się jego wartość rynkową.
2. Jeżeli zabezpieczeniem są dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP, to do obliczenia ich wartości rynkowej Bank stosuje stopę dyskonta równą 20%.

3. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń nierzeczywistych za wartość zabezpieczenia przyjmowana jest kwota, którą dostawca zabezpieczenia zobowiązał się uiszczyć w przypadku niedotrzymania terminu płatności przez kredytobiorcę lub zaistnienia innych określonych zdarzeń kredytowych.

Obliczanie kwot ważonych ryzykiem

1. Jeżeli wartość zabezpieczenia nie pokrywa w pełni wartości zabezpieczanej ekspozycji (zabezpieczenie częściowe) to różnicy pomiędzy wartością zabezpieczanej ekspozycji a wartością zabezpieczenia przypisywana jest waga ryzyka dłużnika, zgodnie z załącznikiem nr 4 do „Zasad wyznaczania łącznej ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Tczewie”.
2. W przypadku zabezpieczeń rzeczywistych, wartości ekspozycji Bank przypisuje wagę ryzyka, taką jaką przypisałoby zgodnie z załącznikiem nr 4 do „Zasad wyznaczania łącznej ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Tczewie”, gdyby posiadał bezpośrednią ekspozycję z tytułu instrumentu zabezpieczenia.
3. Do celu wymienionego w ust. 2, w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych, efekty posiadanego ograniczenia ryzyka kredytowego należy uwzględnić przed wyznaczeniem ekwiwalentu bilansowego ekspozycji.
4. Żadna ekspozycja, w stosunku do której Bank zastosował technikę redukcji ryzyka kredytowego, nie może charakteryzować się kwotą ekspozycji ważonej ryzykiem wyższą niż analogiczna kwota dla identycznej ekspozycji, w stosunku do której Bank nie zastosował techniki ograniczania ryzyka kredytowego.
5. Jeżeli Bank w stosunku do pojedynczej ekspozycji dysponuje więcej niż jednym środkiem ograniczania ryzyka kredytowego to: dokonuje podziału ekspozycji na części objęte poszczególnymi rodzajami środków ograniczania ryzyka kredytowego i oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem osobno dla każdej części.
6. W przypadku stosowanych przez Bank zabezpieczeń nierzeczywistych kwotą ważoną ryzykiem jest wartość zabezpieczenia (nie więcej niż wartość ekspozycji) pomnożona przez wagę ryzyka dostawcy zabezpieczenia.
7. Ekspozycjom zabezpieczonym uznanymi rodzajami zabezpieczenia, wymienionymi w § 2 ust. 5 lub ust. 6, Bank przypisuje następujące wagi ryzyka:
 - 1) środkom pieniężnym zdeponowanym w Banku – 0%, jeżeli ekspozycja i zabezpieczenie są denominowane w tej samej walucie;
 - 2) dłużnym papierom wartościowym emitowanym przez Skarb Państwa lub NBP – 0%;
 - 3) środkom pieniężnym zdeponowanym w innym banku – jak ekspozycjom wobec instytucji, co najmniej 20%;
 - 4) gwarancjom Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego – 0%;
 - 5) gwarancjom jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych – 20%;
 - 6) gwarancjom innego banku – jak ekspozycjom wobec instytucji, co najmniej 20%;
 - 7) regwarancjom Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych – 0%;
 - 8) gwarancjom podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI – wagę ryzyka odpowiadającą stopniu jakości kredytowej podmiotu.